

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттарына

2023 жылғы 22 маусымдағы № ДС-251

Құрметті депутаттар!

Сіздердің депутаттық сауалыңызды қарап, мынаны хабарлаймын.

2022 жылғы 1 қаңтардан бастап қосылған құн салығы (*бұдан әрі – ҚҚС*) бойынша міндетті тіркеу есебіне қою мақсатында 20 000 еселенген айлық есептік көрсеткіш (*бұдан әрі – АЕК*) (2023 жылы 69 млн теңге) мөлшерінде ең төменгі шекті мән белгіленді.

Бұл ретте, Қазақстанда ҚҚС бойынша есепке қоюдың ең жоғары шектерінің бірі екенін атап өтемін. Швецияда, Нидерландыда, Германияда, Бельгияда, Францияда, Люксембургте ҚҚС шегі мүлдем жоқ. Барлығы ҚҚС төлеушілер болып табылады. Ресейде шегі 27,1 мың АҚШ долларын, Беларусьсияда – 40,8 мың АҚШ долларын, Қырғызстанда – 57,1 мың АҚШ долларын, Арменияда – 109,5 мың АҚШ долларын құрайды.

Бұдан басқа, Қазақстандағы ҚҚС мөлшерлемесі (12%) әлемдегі ең төмені. Осылайша, ҚҚС бойынша есепке қою үшін ең төменгі шекті мәнді төмендетудің мақсаты бюджетке қосымша түсімдер алу емес, айналымдардың ашықтығын қамтамасыз ету және қолма-қол ақшасыз төлемдерді ынталандыру болып табылады. Бұл шара жалпыға бірдей декларациялауды енгізу қарсаңында салық сауаттылығын арттыруға бағытталған.

Сонымен бірге, ҚҚС жанама салық екенін атап өту қажет. Оны тұтынушы төлейді және бұл кәсіпкерге жүктеме болып табылмайды.

Бұл ретте, кәсіпкерлерге айналым сомасы 124 184 АЕК (381 млн теңге) жеткенге дейін қолма-қол ақшасыз төлемді қабылдай отырып, ҚҚС төлеуші ретінде есепке тұрмауға мүмкіндік берілді.

Бұл норманы оңайлатылған декларация бойынша режимді қолданатын кәсіпкерлер және үш компонентті интеграцияланған жүйе (*деректерді онлайн беретін кассалық аппарат, банк карталарымен төлем қабылдауға арналған терминал, тауарлар қозғалысын есепке алу жүйесі*) болған кезде қолданады.

Сонымен қатар, шағын бизнес үшін ағымдағы жылдың басынан бастап жаңартылған арнайы бөлшек салық режимі қолданылады.

Осы режимді қолданатын кәсіпкерлер ҚҚС төлеушілер болып табылмайды. Бұл режимді қолдану үшін мынадай өлшемшарттар белгіленген: қызметкерлердің орташа тізімдік саны 200 адамнан аспайды, бір жылдағы кірісі 600 мың АЕК-тен аспайды. Бөлшек салық режимін қолдану мақсатында қызметтің 190 түрін жүзеге асыруға болады.

Осылайша, салық заңнамасында шағын бизнесті дамыту үшін жеткілікті қолайлы жағдайлар жасалған және ҚҚС бойынша есепке қою үшін белгіленген шек әбден негізделген деп санаймын.

ҚҚС бойынша уақтылы есепке қойылмағаны үшін айыппұл санкцияларына қатысты мәселе мүдделі мемлекеттік органдар «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасымен және бизнес қоғамдастықтармен талқылануда.

Мәселен, соңғы талқылаулардың қорытындысы бойынша қолма-қол ақшасыз есеп айырысулар жасау кезінде (шектеулі мерзімге) үш компонентті интеграцияланған жүйені міндетті қолдануды ретроспективті алып тастау бөлігінде Салық кодексінің 82-бабына өзгерістер енгізу жөніндегі ұсынысты қарау шешімнің бір жолы болып табылады. Бұл ұсыныс жаңа Салық кодексін әзірлеу жөніндегі жұмыс тобының шеңберінде пысықталуда.

Ә. Смайылов